

L.S.,

De wetsvoorstellen van staatssecretaris Van Ark in het kader van het Breed Offensief zijn vooral gericht op versimpeling en uniformering en op invulling van het motto Werken Moet Lonen voor mensen met een arbeidsbeperking die (in deeltijd) gaan werken. Deze doelen kunnen we van harte onderschrijven, met de uitwerking hebben we op een aantal punten grote moeite. We sluiten aan bij de algemene reactie van de FNV, en willen op concrete punten onze mening toelichten.

Met name de uitwerking van het principe Werken moet Lonen vinden we teleurstellend: het bedrag van de vrijlating is erg laag, maar nog veel erger: het is tijdelijk!!! Voor mensen met een arbeidsbeperking moet het adagium Werken moet Lonen structureel gelden, niet maximaal een jaar. Het voorstel om gemeenten de mogelijkheid te geven dit onder voorwaarden telkens met maximaal 1 jaar te verlengen leidt bovendien tot meer verschillen tussen gemeenten in plaats van minder en meer praktische rompslomp voor werknemers en werkgevers.

Verbetering inkomenseffecten Loonkostensubsidie, Werken moet Lonen.

Terecht constateert de staatssecretaris dat mensen die in deeltijd werken (minder dan 28 uur) een loon hebben minder of gelijk aan de bijstand, en daardoor een aanvullende bijstand moeten aanvragen en niet boven die bijstand uitkomen. Gemiddeld werken mensen met een beperking 25 uur, dus de meerderheid van de mensen blijft hangen op bijstandsniveau. Het voorstel is om mensen die een loon hebben onder het bijstandsniveau tijdelijk maximaal 128 euro van hun verdiende loon te laten houden boven de aanvullende bijstand. Maximaal een jaar! Gemeenten mogen dat wel verlengen, maar telkens maximaal een jaar en onder strenge voorwaarden. Alleen mensen met een medische urenbeperking mogen dat structureel houden, zoals dat nu ook al geregeld is in de Participatiewet. Gemeenten mogen daarnaast halfjaarlijks een premie uitkeren.

1. 128 euro extra in de maand is heel weinig, de tekst van de artikelwijziging geeft niet aan of het netto of bruto is. En hoeveel blijft daarvan over? Bij dergelijke lage inkomens is het effect op de huur- en zorgtoeslag zeer gering, maar de kwijtscheldingen van gemeentelijke belastingen en waterschapsbelasting geldt voor mensen die alleen bijstand hebben. Zodra het inkomen iets hoger wordt vervalt deze kwijtschelding en deze vrijlating zal dat effect dus hebben, naar wij verwachten. Die heffingen verschillen per gemeente en waterschap, maar totaal komt dat op honderden euro's per jaar. Al met al mag betrokkene blij zijn als de helft van het bedrag over blijft. Dat is nauwelijks een financiële verbetering.

2. De verlenging mogelijkheid van de gemeenten (telkens per jaar!) leidt weer tot verwarring en rechtsongelijkheid door verschillen tussen gemeenten!! Dit is tegengesteld aan de bedoelde versimpeling en uniformering, en leidt tot meer bureaucratie en meer verschillen tussen gemeenten waar werkgevers zo graag vanaf willen. Doe dit niet, verhoog het bedrag en maak het structureel!!
3. De mogelijkheid tot verlening van de gemeente is gestoeld op het besef dat mensen zonder een medische urenbeperking ook vaak niet meer dan in deeltijd kunnen werken. Het is niet voor niets dat de gemiddelde werkweek van arbeid-beperkten 25 uur is. We pleiten ervoor dat iedereen die om medische gronden of door belemmering door vervoer, zorg hulp of andere belemmeringen in deeltijd werkt een onafhankelijke indicatie kan aanvragen voor structurele vrijlating. Dat garandeert dat iedereen die maximaal naar vermogen werkt tenminste een kleine inkomensverbetering krijgt.
4. De angst dat mensen dan niet meer uit de bijstand willen komen begrijpen wij niet: iedereen die nog steeds met een aanvullende uitkering zit blijft afhankelijk van bureaucratische rompslomp, partner- en vermogenstoets en wil daarvan af zodra dat kan.
5. Wij vragen ons af of degenen die dit hebben bedacht weten wat het is om door werken iets meer inkomen te hebben, na enige tijd geconfronteerd te worden met vervallen van de kwijtschelding, en er dan na een jaar weer definitief in inkomen op achteruit te gaan, met hetzelfde werk. Wie begrijpt dat en wie kan daar goedgehumeurd onder blijven? Is dit de inclusieve maatschappij?
6. Het voorstel doet niets aan het feit dat werkende mensen met een beperking in de bijstand blijven en bij een deeltijd baan, mede door de partner- en vermogenstoets, financieel niet onafhankelijk kunnen worden. Iemand die bijvoorbeeld 20 uur werkt zal altijd afhankelijk blijven van degene waarmee hij/zij samenwoont.

Uniformering loonwaarde bepaling en stroomlijning administratieve processen

Met de voorstellen rond uniformering/versimpeling hebben we minder moeite en sluiten we aan bij de algemene reactie van het FNV. Een aantal aspecten willen we nader belichten.

1. De uniformering loonwaarde bepaling is eerder een beperking van de huidige methodieken door meer kwaliteitsborging en validering. Voor ons is het vooral belangrijk dat de loonwaarde-bepaling onafhankelijk is en van goede kwaliteit.
2. Het schrappen van de mogelijkheid van de gemeenten om bij verordening de groep die recht heeft op loonkostensubsidie te beperken onderschrijven wij van harte! Ook mensen met een lage loonwaarde willen en kunnen werken.

3. Het recht van werkgevers en werknemers om loonkostensubsidie aan te vragen bij gemeenten, die dat niet uit zichzelf met de werkgever regelen, juichen we toe. Een beslissingstermijn van 8 weken is echter veel te lang. Werkgevers willen morgen beginnen als ze de stap hebben gezet en dit kan demotiverend werken.
4. Het verbaast ons dat voor praktijkgevallen van mensen uit de bijstand, die verminderd productief blijken te zijn en daardoor loonkostensubsidie nodig hebben, er geen beoordeling van het UWV wordt vereist. Wij weten dat mensen door jarenlange bijstand een beperking kunnen hebben ontwikkeld, en deze groep verdient bij re-integratie passende ondersteuning. Maar waar we bang voor zijn is dat er een grijs gebied ontstaat van mensen waarvoor loonkostensubsidie wordt aangevraagd. We kennen de creativiteit van bedrijven, gemeenten en instellingen om de financiële mogelijkheden in te zetten, en we zijn bang dat mensen met een erkende arbeidsbeperking dan weer achteraan in de rij komen te staan. Het geld is immers beperkt.
5. In de MvT wordt de noodzaak van maatwerk van de ondersteunende voorzieningen voortdurend benadrukt, terecht. Bovendien wordt voorgesteld om de werknemer en werkgever het recht te geven om een aanvraag in te dienen voor ondersteuning op maat. Dat vinden we een goede zaak.
6. Werkgevers en werknemers krijgen het recht om een aanvraag in te dienen voor ondersteuning op maat. Dat is een verbetering. Om het werkgevers en werknemers duidelijk te maken welke instrumenten beschikbaar zijn bij de gemeente geeft de staatssecretaris een aantal aanwijzingen over de gewenste instrumenten. Maar hiervoor wordt een modelverordening gemaakt. Waarom geen aanwijzing in de wet welke instrumenten beschikbaar moeten zijn. Modelverordeningen worden, net als 2015, door gemeenten verschillend gebruikt en zijn niet verplichtend. Als elke gemeenten toch weer instrumenten kan inperken komen er weer verschillen tussen gemeenten en gaan gemeenten de dure varianten schrappen.
7. De teksten over het belang van de job-coach en wat daarbij moet veranderen vinden we vaag en niet concreet. Sommigen van ons zijn bij de overleggen rond dit onderwerp aanwezig geweest en daar ging het niet alleen over de belangrijke rol van de job-coaches, maar vooral over de kwaliteit waaraan de job-coach zou moeten voldoen, zowel bij het vinden van werk als het behouden van werk: kennis van de beperkingen, een meer proactieve houding, sterke communicatieve vaardigheden om begrip tussen werkgever en werknemer te realiseren, continuïteit van de ondersteuning.
8. Het afschaffen van de zoektermijn voor mensen met een beperking bij aanvraag van een uitkering juichen we uiteraard toe.
9. Wat we nog missen is een regeling die scholing en studeren beter mogelijk maakt voor mensen met een beperking, met behoud van uitkering.

Tot slot. Het wetsvoorstel zegt niets over de mogelijkheid om beschut werk en Garantiebanen via detachering/plaatsing door Sociale Ontwikkel-bedrijven te

realiseren. Het wetsvoorstel zegt ook niets over de voorstellen om door een inclusie-toeslag via de Belastingdienst het principe Werken moet Lonen op een echt eenvoudige manier vorm te geven. Daarmee worden twee meer fundamentele oplossingen van de geconstateerde problemen gemist en wordt voorbijgegaan aan de wensen van de organisaties die de belangen van mensen met een beperking behartigen.

. Namens de Wajonggroep FNV

Anton van der Zandt, voorzitter

Titia Beukema, secretaris

